

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Vrnimo politiki dostojanstvo

Pričujoče besede so namenjene predvsem vernikom, ki se redno hranijo z božjo besedo in skušajo po njej živeti.

»Politika me ne zanima, ker je umazana.« To je znana stara pesem. Pa kako zmotna. Tako omogočamo nepoštenim politikom, da krojijo naše življenje.

Tudi verni človek mora priti do politične zavesti, ki je danes še ni. V politiki mora delovati kot vernik, ki v celoti živi probleme svoje družbe. Pri tem ne sme zatajiti evangelija in socialnega nauka Cerkve, obenem pa mora paziti, da se verska in politična raven ne zamešata. Tudi politika ima namreč svoje dostojanstvo in svojo avtonomijo.

K politiki smo poklicani vsi. Beseda »politika« je grška in izhaja iz besede »polis«, ki pomeni »mesto«, »država«. Ukvarjati se s politikom torej pomeni, ukvarjati se s skupnimi zadevami. Temu pa se ne more nihče izogniti.

Glejmo torej na politiko s čistimi očmi, kot na testo, ki ga lahko gnetemo s čistimi ali umazanimi rokami. In ravno ta umazana politika je spridila dve generaciji, tudi po »zaslugi« tistih, ki so pravili, da jih politika ne zanima, ker »je umazana«.

Živimo v času velikih sprememb. Na dan prihaja marsikaj nepoštenega in grdega. Toda čas sprememb je obenem priložnost za novo rast. Pomislimo le na naše krajevne razmere. Politična zavoženost in brezobzirni nastop desnice sta obrodila tudi nekaj pozitivnega: ljudje so prisljeni spremeniti napačno gledanje na politiko, se vključiti v politični boj. Naši ljudje se zavedajo, da gre tudi za naš narodnostni obstoj. Nevtralnno zadržanje ni mogoče.

Toda goli samoobrambni nagon je prešibak, če se mu ne pridruži višji ideal. Materializem ne more nuditi zadovoljivih odgovorov na vprašanja človekovega družbenega in političnega življenja. Prav zato imamo kristjani tudi v javnem življenju še kaj povedati.

S.J.

Nasilje...?

Zdi se, da je naše stoletje zaznamovano s krutim, brezobzirnim in neusmiljenim nasiljem. Dve strašni svetovni vojni, koncentracijska taborišča in gulagi v Evropi in Sibiriji, množični umori campesinosov, Bantujev in Tutsijev.

Vse za prevlado ene rase ali stranke nad drugimi. Zgleda, da ne zna današnji človek odpuščati. Kaj se je dogajalo v Alžiriji (7 let upora proti Franciji)? Vojna v Vietnamu, pokoli v Kambodži, v Keniji, Angoli, Ruandi, v Južnem Sudanu in v Bosni. Kaj je vse to prineslo ljudem? Samo žalost, lakoto, obup in brez števila mrtvih. Da bi vsaj nasilneži kaj imeli od tega! Kristus na nam pravi, da samo krotki bodo zasedli zemljo. Tudi pred Kristusom so razni cesarji in faraoni z vojno zasedli velike predele tuje zemlje. Rimljani so s svojimi armadami osvojili vsa ozemlja okoli Sredozemskega morja. Vsi zavojevalci so izginili, preleteli od obupanih ljudi. Vse bogastvo, oblast in slava ne odtehtajo življenj podjarmljenih narodov. Kraljestva, ki temeljijo na krvi, so dokaj majava in tako dosežena slava prav lažna.

Pomislimo na ošabnega Napoleona, ki ga je premagal ruski mraz. Nasilje pa ne potrebuje vedno orožja in atentatov. Ugotavljati moramo, da je nasilje razširjeno tudi med ljudmi, ki se proglašajo za miroljub-

ne. Ali ne izvaja nasilja mož, ki se tiransko obnaša do žene in otrok? Prepričan je, da je dober družinski poglavar samo zato, ker prinaša domov mesečno plačo, a se za družino ne zmeni, pač pa zahteva, da se mu vsi slepo pokoravajo. Sovrašтво in nevoščljivost med sorodniki, sosedi in znanci na delu. Koliko licemerstva, laži in podtikanja zaradi napredovanja. Ali ni nasilje, če fanta ne sprejmejo v nogometni klub zato, ker hodi k maši, ali ga zaničujejo, ker ni vpisan v njihovo stranko? Kako se ljudje norčujejo iz človeka, ki ima kako telesno hibo ali je bolj kratke pameti. Žene, ki brez potrebe razkrivajo napake osebe, ki ni navzoča. Jezik jih je več pokončal kakor meč. Že otrok se rad postavi s svojimi pestmi in odrasli pravijo, da se zna »briniti«. Ali ni nasilje, ko podjetnik neusmiljeno izkorišča delavca ali pa ugonobi drugega podjetnika zato, da pokaže, da se znajde bolje kakor on? Nasilje se rodi iz egoizma (uveljavitev svoje osebe) ali iz sovraštva (masševalnost in nevoščljivost). Če oznanjamo Kristusa svetu, se moramo odpovedati nasilju za vsako ceno in s tem, da nudimo drugo stran obraza, ki je že dobil klofuto. S tem ne bomo dosegli prvih mest, o nas ne bodo poročali časopisi, morda se bodo nekateri ljudje norčevali iz nas, a naša vest bo čista in bomo lahko gledali v oči nedolžnega otroka, ne da bi zardevali. Samo miroljubnost lahko reši sedanji rod pogube.

Pretrsi na področju politike, sodstva, obveščevalnih služb in vsega, kar zadeva italijansko javnost, so na dnevnem redu in kdor se danes čudi, velja za nepopolnšljivega naivnega. Istočano z aferami ter izrečenimi in neizrečenimi sumničeni o raznih zadevah - poldrugo desetletje po Morovi smrti je še vedno odprt proces proti njegovim morilcem, tudi proces Calabresi, ki je še starejši, ni končan - prihaja nezadržno na dan

Nove in nove potrebe po denarju

socialno vprašanje, najprej na jugu države, zdaj pa že s prvimi splošnimi stavkami. Položaj postaja za nekatere stroke delavcev pereč, politični krogi pa se s tem neradi ukvarjajo, ker vedo, da lahko storijo le malo. Gospodarska kriza je prisotna povsod, država pa ne more več razpolagati z denarjem, kot je to lahko storila v preteklosti, ko je z dopolnilno blagajno po svoje reševala vse probleme srednje in velike industrije. Tudi na davčnem področju ni bilo jasne politike: namesto da bi preganjala davčno utajo, je nove in nove potrebe po denarju reševala z novimi davki. Ko je državni priramanjkljaj končno izbruhnil, so si letos izmislili minimum tax, avtomatični način obdavčevanja nekaterih prostih poklicev. Brez dvoma ni to najboljši in najbolj pravičen sistem, ker davčno utajo do neke mere legalizira, po drugi strani pa neka merila posplošuje, kar je za posameznike lahko krivično. Nekateri so si zato s tem zakonom oddahnili, ker jih v bistvu razbremenuje, redke druge pa minimum tax res lahko pokoplje. Vlada se je množične reakcije ustrašila, predvsem posledic na bližnjih delnih upravnih volitvah in Ciampi je - kljub temu da vodi morda prvo povojno vlado, ki se je otrešla strankarskega pogojevanja - svoj tax vsaj delno umaknil. Toda kako je bil davek upravičen, so dokazali podatki, ki jih je v tem tednu obja-

Bogatec R.

Slovenci pred izumrtjem?

Janko Lorenci je za naslovno stran sobotne priloge ljubljanskega Dela 16. oktobra 93 napisal razmišljanje, v katerem ob zastrašujočem podatku o upadanju rojstev v Sloveniji modruje o usodi slovenskega naroda in njegovi prihodnosti. Demografsko vprašanje pa mu je le izhodišče za pisanje o splošnem položaju v Sloveniji in za dajanje svojih dragocenih nasvetov. Lorenci uvodoma ugotavlja in se sprašuje: »Padajoče številke so alarmantne in v ostrem nasprotju z negibnostjo, ki spremlja predvideno usihanje naroda. Ali tudi to nasprotje, te mirno prekrizane roke ob glasnih krikih demografov potrjujejo mnenje, da Slovence zapušča volja do življenja?«

Res je tudi nas presenetilo, da je podatek o številu rojstev šel mimo brez večjih pretresov, čeprav je res grozljiv. Dejstvo je, da znaša indeks o rojenih v Sloveniji komaj slabo tretjino od italijanskega, ki je že tako zadnji na svetovni lestvici. (Vprašanje je seveda, ali sta podatka primerljiva.) To se pravi, da je Slovenija na repu in da število njenih prebivalcev praktično že pada. Razčistiti bi bilo treba še vprašanje, ali število rojstev pada hitreje pri slovenskih ali neslovenskih prebivalcih, kar bi verjetno bilo še manj spodbudno za Slovence.

Avtor članka zelo poenostavlja dogajanje v Sloveniji in njene družbene pojave ter pripisuje odgovornost za upadanje rojstev nestabilnosti in občutku negotovosti, ki da je prevzel slovenski narod po »nekaj sladkih in zanosnih trenutkih« ob osamosvojitvi. Prevladala sta pesimizem in občutek zmanjšane kolektivne in individualne varnosti. To je do neke mere res, kar je splošen pojav za vse države nekdanjega realnega socializma in tudi za Slovenijo, pa naj se mediji še tako trudijo, da bi pokazali, kako je slovenska partija navsezadnje bila drugačna od ostalih in kako si je z namišljeno demokratičnimi potezami pridobila konsenz ljudstva. Toda o tem bi se splačalo govoriti kdaj drugič, zdaj bi Janku Lorenciju očitali le, da ni v dobri veri, ko pozablja, da je tako samomorilno upadanje rojstev najprej posledica večdesetletne politike, vzgoje in propagande prejšnjega režima. Danes bi bilo v Sloveniji potrebno najprej odgovoriti na vprašanje: kdo je vodil sistematično kampanijo proti družini in krščanskemu zakonu kot instituciji; kdo je propagiral tehniko splava kot normalno kontracepcijsko sredstvo in kot neodtujljivo pravico ženske; kdo je sramotil Cerkev in ji očital zaostalost, ker je v skrbeh za usodo posa-

meznika in naroda opozarjala na občeveljavne naravne in krščanske vrednote.

Še veliko takih vprašanj bi lahko postavili tistim, ki so vodili vse javno družbeno dogajanje v Sloveniji v preteklih 50. letih, oni naj si zdaj ob najnovejših demografskih težnjah v Sloveniji izprašajo vest in naredijo mea culpa, Cerkev pa priznajo, da je imela prav.

Slovenski komunisti in režim, ki je bil izraz njihovih hegemonističnih pogledov na družbo, žal niso edini odgovorni za stanje v Sloveniji. Svoje je opravila tudi potrošniška miselnost, ki je nezadržno prodirala preko vseh ideoloških pregrad z Zahoda,

kjer je že povzročila podobne posledice, vendar pa ne tako destruktivne, kot so opazne zdaj v Sloveniji. Te so morda zdaj prišle najbolj do izraza v Italiji, ki se je znašla na repu držav po številu rojenih. V Italiji sta se v napadu na družino, zakon in svetost življenja spravile vse laične in takoimenovane »napredne sile«, ki so lahko računale na pomoč vsega laičnega tiska, ki je v Italiji v odločni večini. Krščanska demokracija pa si je tudi naprtla odgovornost, ker ni znala ali ni hotela voditi take družbene politike, ki bi bila prjazna družini in jo podpirala. Tudi za te napake zdaj bridko plačuje.

Bralec sobotnega DELA

Smo res prišli tako daleč?

»Bologna, trg Maggiore... d'Antoni (sindikalist)... na odru je bolj podoben Gloriji Swanson v filmu Drevored zatona: igra vlogo, ki je več ni. Nobenega sledu ni o nekdanji zavesti skupnosti, ki je tudi v najslabših letih prihajala s trga, polnega delavcev... Zdi se, da edino, kar združuje razkosan trg, je občutek poraza. Samo komunistična prenova, enotna pod svojimi zastavami, ponosno čuva praznino.

Unità (komunistično glasilo)
 Michele Serra

Nova Evropa in Kristjani

V okviru Škofovske konference treh Benečij in na pobudo meddeželne komisije »Pravičnost in mir«, kateri so se pridružile tudi nekatere druge podobne organizacije, ki delujejo na socialno-pastoralnem področju, se je 8. oktobra letos odvijalo v Mestrah prvo študijsko srečanje na temo »Kulturni in verski pluralizem v Evropi«. Prisotnih je bilo kakih 100 udeležencev iz treh omenjenih dežel, med njimi tudi nekaj Slovencev iz Furlanije-Juljske krajine.

To prvo srečanje se uokvirja v večletni projekt »Nova Evropa«, po katerem naj bi se krščanske skupnosti teh obmejnih dežel soočale z novimi in še nepredvidljivimi spremembami in problemi, ki se bodo pojavili na naši evropski celini, zlasti v zvezi z novimi priseljenci, z novimi nacionalizmi, z novimi verstvi, z nerešenimi problemi manjšin, s porajajočo se nestrpnostjo in nasiljem nad drugačnimi itd.

Prav v zvezi s temi problemi je bilo to prvo študijsko srečanje nadvse poučno. Na srečanju je sodeloval kot gost tudi dr. Bogdan Dolenc, profe-

sor na Teološki fakulteti v Ljubljani, s predavanjem »Verski pluralizem v Evropi«. Nakazal je, kako se v Evropi, poleg starih krščanskih in judovske vere, uveljavljajo nova verstva, ki jih prinašajo s seboj številni novi priseljenci iz drugih kontinentov. Med temi so zelo številni muslimani, budisti, hinduisti in pa razne sodobne sekte.

Za bližnjo bodočnost je predviden še večji pritek drugorodcev, ki bodo spremenili rasno, narodnostno in versko podobo današnje Evrope. Ta proces preseljevanja lahko obogati naš stari kontinent ali pa povzroči še večje napetosti in konflikte, s katerimi se današnja Evropa že sooča.

Ti pojavi so potrebni treznega razmisleka zlasti med kristjani, kot poborniki pravičnosti in miru med ljudmi dobre volje.

Naj navedemo samo nekaj sklenjenih ugotovitev in napotkov, do katerih je prišlo na srečanju v Mestrah.

Drugačnost ne smemo pojmovati kot nevarnost, ki bi ogrožala našo identiteto, ampak jo moramo upoštevati kot pozitivno danost, ki jo

moramo ovrednotiti. Človek ali skupina, ki pripada drugi veri ali drugi narodnosti, ljudi lahko duhovno in kulturno obogati, ker doprinese nove razsežnosti, novega duha in nove vrednote v medčloveške odnose.

Taki odprti pogledi pa se ne smejo omejiti na splošne izjave ali dokumente, ki naj bi izražali samo neko neobvezujočo dobro voljo, ampak se morajo udejaniti in zaživeti v konkretnem vsakdanjem življenju. S priseljenci ali na splošno z »drugačnimi« je treba vzpostaviti človeški stik in odnos, jih spoznati, ustvariti z njimi ploden dialog v vzdušju mirnega medsebojnega sodelovanja in sožitja v ožjih ali širših skupnostih.

Za tak pozitiven oprijem so potrebni dolgotrajni vzgojni procesi, zlasti v šoli in v družinskem krogu. Za katoličane se take pobude lahko udejanijo v okviru župnijskih skupnosti, ki lahko postanejo tako ustvarjalne delavnice plodnega medsebojnega dialoga in sožitja.

I.B.

Res Cerkev na meji?

Na kakšni meji neki stoji ta goriška Cerkev - se je vprašal vsakdo, ki je prebral intervju goriškega nadškofa msgr. Bommarca v katoliškem tedniku Gente veneta, ki je tako glasno odmeval tudi v tržaškem Piccolu. Čudno zveni že nastavek intervjuja, saj urednik navaja mnenja o nadškofu kot o »mejnem človeku ali človeku z meje«, kar ne pomeni pravzaprav nič, a vendar daje slutiti težko ideološko in politično konfrontacijo, o kateri v intervjuju potem ni niti sledu. Že v prvem vprašanju pa urednik govori o nenaravnih mejah goriškega mesta, ki da ga je II. svetovna vojna razdelila na dva dela, »od vedno pa je to

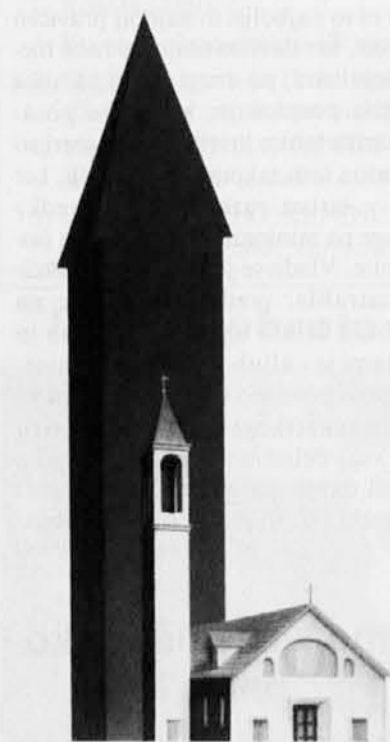
mejna škofija med zahodnim svetom in Vzhodom, ki je zdaj v vojnem stanju«. Naš nadškof se je pustil zaplesti v pogovor, ki je tematsko kočljiv in bi bilo bolje (že zaradi vsebine same), če bi se mu izognil. Nadškof je namreč že v prvem odgovoru zamešal pastoralne vidike manjšinskega vprašanja s političnimi. Če so namreč prvi zadovoljivi, drugi gotovo ne morejo biti spričo napadov, ki jih je deležna naša manjšina. V nadaljevanju pa je nadškofu Bommarcu očitno spodrsnilo, ko je kategorično izjavil, da je nacionalistični pritisk v Sloveniji »zastrašljiv«, pri tem je Slovenijo postavil povsem vstric s Hrvaško. Pri tem je pozabil

povedati, proti komu se obrača ta nacionalistični pritisk v Sloveniji, ko pa dnevna kronika iz Slovenije ne pove nobenega dogodka, ki bi bil obrnjen proti italijanski ali madžarski manjšini (kakor se naprimer že desetletja ponavlja na škodo slovenske manjšine v Italiji) ali proti neslovenskim državljanom (kakor se po drugi strani ponavlja proti tujcem iz Tretjega sveta, ki prihajajo s trebuhom za kruhom v Italijo ali Nemčijo). Kje je potemtakem ta slovenski nacionalizem? In še celo tak, da bi močno prekašal italijanski nacionalizem fašističnega časa! Dobro bi bilo, če bi gospod nadškof navedel, kdaj je nova slovenska oblast prepovedala uporabo italijanščine v javnosti, kdaj je razpustila italijanske manjšinske organizacije in kdaj požgala njihove kulturne domove. Ali se je gospodu nadškofu kaj zareklo, ali pa zadeva terja nadaljnjih pojasnil.

Iz intervjuja nadalje zvemo, da je italijanski vojaški kaplan »obiskal italijanske vojake, ki se zavzemajo za mir v Sloveniji in na Hrvaškem«, kjer naj bi ugotovil, da »tam ni nobene volje po pomiritvi«. Kolikor vemo, italijanskih vojakov v Sloveniji ni že od časa II. svetovne vojne, izjemo tvorijo verjetno samo častne straže, ki že nekaj časa prihajajo k spomenikom I. svetovne vojne na soški fronti. Tudi paralelizem s sedanjo situacijo v Bosni in poveljno goriško škofijo, je za lase povlečen, neprepričljiv pa je tudi odgovor na zadnje vprašanje, ki posplošujoče sprašuje po sedanjem stanju v bivši Jugoslaviji. Tak splošen in nediferenciran odgovor, kakor ga daje nadškof Bommarco, je za Slovenijo nesprejemljiv in tudi žaljiv, čeprav je v njem tudi del resnice. Toda sedanje stanje v državah, ki so nastale iz bivše Jugoslavije, v nobenem primeru ne more biti poenoteno. Tega ni v intervjuju povedal nihče, ne tisti, ki je vprašanja postavjal, ne kdor je odgovarjal. Ob vsej dobronamernosti, ki jo lahko priznamo goriškemu nadškofu, je mons. Bommarco vsekakor s tem intervjujem ustrelil mimo. Bolje bi storil, če bi se pred takimi intervjuji s kom posvetoval.

Sergij Pahor

Nov način tvoje soudeležbe z dušnim pastirjem

Miloščina, ki jo daš, gre za potrebe tvoje cerkve in župnije. Kaj pa župniki? Krščanska dolžnost te veže, da pomagaš tudi drugim in ne samo svoji cerkvi in svojemu župniku z darom, ki mu ga daš v roke. Tej dolžnosti zadostiš na dva načina: tako da pri prijavi davkov določiš naj 8 od tisoč gre za katoliško Cerkev; drugič pa tako, da v sklad za vzdrževanje dušnih pastirjev nakažeš določeno vsoto. Glede prvega načina so se italijanski verniki že precej privadili.

Lansko leto se je tega prvega načina poslužilo 12 milijonov davkoplačevalcev, drugega načina pa odločno premalo, le 180 tisoč. V državi je pa 25.824 duhovnikov zadolženih v dušnem pastirstvu. Solidarnost veže, da pomagamo vsem. To narediš tako, da nakažeš določeno vsoto Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov. To potem odšteješ pri vsakoletni prijavi davkov. Kot znano, ta vsota ne sme presegati dveh milijonov lir. Toda ne gre za tako veliko vsoto, še raje za manjše zneske. Glavno je namreč čut solidarnosti do vseh dušnih pastirjev v državi. Izračunali so, če bi 5 milijonov družin nakazalo v ta namen po 50 tisoč lir, bi problem vzdrževanja dušnih pastirjev bil rešen 70%.

V cerkvi je duhovniku o tem težko govoriti, ker bi verniki lahko rekli: Glej, dela propagando zase. Zato se odločujoči v Rimu poslužujejo tudi televizije, da ljudi spomnijo na to možnost za prispevek, ki ga odšteješ pri prijavi davkov. Danes je tv kakor ulica ali trg, kjer najhitreje zveš za novico ali obvestilo.

Ne gre torej za visoke zneske, temveč za solidarnost, ki jo izkažeš s tem, da po svojih možnostih izpolniš poštno položnico ali denar izročiš na škofiji oz. domačemu župniku v gornji namen.

Poštna položnica: Istitutu Centrale Sostentamento Clero, tekoči račun št. 57803009.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Sv. Karel Boromejski

4. novembra

Sveti Karel (Drago) se je rodil v Aroni (Lago Maggiore) leta 1538. Poklicali so ga v Rim in z 22 leti je postal kardinal. Udeležil se je koncila v Trentu (1545 - 1563). Leta 1563 je prejel škofovsko posvečenje in je prevzel vodstvo obširne milanske nadškofije. Umrl je 3. novembra 1584, star 46 let. Za svetnika ga je razglasil papež Pavel V. leta 1610.

Sveti Karel je bil eden najbolj gorečih pobudnikov za uresničenje smernic in določil tridentinskega cerkvenega zbora.

Ker so za poglobitev vere najbolj potrebni dobri, razgledani in versko poglobljeni duhovniki, je svojo skrb posebej posvetil njim. Zanje in za njihovo vzgojo je začel ustanavljati semenišča ter skrbel za poglobljeno versko življenje v njih. Ustanavljal

je tudi tako imenovane »verske šole« in druge verske zavode za versko vzgojo ljudstva. Z vso vnemo je pospeševal »Bratovščino presvetega oltarnega zakramenta«, ki je poglabljala vero v živo navzočnost božjega Sina med nami pod podobo sv. hostije. Skrbel je za obnovo bogoslužja, si prizadeval za dvig moralnosti med ljudmi, za versko vzgojo po družinah, skrbel za reveže in bolnike, in še in še. Bil je res duhovnik v pravem pomenu besede, »odlični oče in voditelj«, kakršnega je Cerkev potrebovala za tisti čas. Značilno zanj je bilo, da je živel v takih razmerah, ki so druge zavajale v plitvo površnost, on pa je odgovorno sodeloval z božjo milostjo in prav v teh razmerah dosegel popolnost. Bil je junak dolžnosti, dela in odpovedi.

I.Šk

Kaj pišejo drugi

Skrivnost stvarstva

Septembrska, jubilejna številka revije Celovski zvon objavlja sintetičen, a za nestrokovnjaka izredno zanimiv, poljudno pisan članek izpod peresa Mihe Pintariča, sicer asistenta za francosko književnost na Univerzi v Ljubljani, z naslovom Zrcalo absolutnega, stroj za rojevanje bogov.

V njem nas seznanja z največjimi nerešenimi skrivnostmi sodobne fizike, astrofizike in kozmologije. Pri tem ga spremljata misli dveh velikih modernih znanstvenikov, in sicer Louisa Pasteura (»Malo znanosti človeka oddalji od Boga, veliko znanosti ga pripelje nazaj k Bogu«) ter Alberta Einsteina (»Religija brez znanosti je slepa. Znanost brez religije je šepava.«). Odkritja sodobne znanosti so namreč take narave, da postaja strogo ločevanje vere in znanosti, h kakršnemu so se kristjani radi zatekali v obrambi pred napadalnim scientizmom, neuporabno.

Vzemimo na primer najbolj razširjeno teorijo o nastanku vesolja, teorijo o t.i. big bangu ali velikem poku. Po njej je vesolje nastalo pred približno 15 milijardami let po nepredstavljivi eksploziji »neizmerno majhne točke velikosti 10 na -33 cm. Znanstveniki so s precejšnjo gotovostjo dognali »zgodovino« vesolja od tedaj do današnjih dni. Niso pa mogli odgovoriti na vprašanje, od kod ta neizrekljiva energija, kajti od resničnega začetka nas ločuje čas, ki ostaja skrivnosten, ker nam odgovorijo vsa sredstva, s katerimi bi lahko do njega prodrli. To je čas med velikim pokom in 10 na -43 sekunde. To je meja, preko katere človek (za sedaj ali za vedno?) ne more. Pintarič piše: za tem najmanjšim možnim časom »se skriva večnost«.

Še bolj vznemirljivo je vprašanje življenja. Nekateri »pravoverni« darwinisti so še danes prepričani, da je nastanek življenja plod naključja. Toda, »po kakšnem naključju so se določeni atomi združili v prve aminokislinske molekule, te pa v DNK? Od kod načrt za prvo molekulo, za

prvi zapis torej, na podlagi katerega se bo delila prva živa celica? Naključje? Kaj pa to sploh je - naključje?« Razen tega pa je življenje odvisno od določenih konstant (težnosti, svetlobne hitrosti itd.) Ko bi katera od le-teh bila drugačna le za najmanjšo možno vrednost, bi življenja sploh ne bilo. Natančnost, s katero so postavljene te konstante »je primerljiva z natančnostjo strelca, ki bi zadel tarčo velikosti enega kvadratnega centimetra z razdalje 15 milijard svetlobnih let.«

Fantastična pripoved o vesolju in življenju bi se lahko nadaljevala z zgodbo o atomih, vesolju v malem, pa s »kvantno teorijo«, ki celo »ukinja razliko med delcem in poljem, torej med snovnim in nesnovnim svetom« itd. Sodobna fizika prihaja do spoznanja, da je vesolje, povedano v sodobnem jeziku, »čista informacija«, »mreža podatkov in povezav«.

Iz teh globin, piše Pintarič, »vre na dan vesolje, ki ni nič drugega kot velikanska božja misel, božje zrcalo. To so zaslužili pravzaprav že nekateri veliki krščanski in predkrščanski duhovi v preteklosti. Sodobna znanost ne le, da to razlago dopušča, ampak jo še dodatno utemeljuje in podpira.

T.S.

Hvaležnica v stolnici sv. Justa

Tudi letos bomo obnovili že dobro vpeljano tradicijo skupne hvaležnice v stolnici sv. Justa in vsakoletno srečanje vernikov s svojim škofom. Slovesnost bo v nedeljo, 14. t.m., ob 16. uri z geslom: »Poklicani, da služimo Bogu v bratih«.

Med mašo bodo peli združeni pevci pod vodstvom Edija Raceta ter otroški zbor Kresnice pod vodstvom s. Karmen Koren.

Vabljeni so vse župnije, posebej skavti in skavtinje, prinašalci darov, narodne noše in pevci.

Slovesnost bo vodil škof Lorenzo Bellomi.

Svet slovenskih organizacij se je v ponedeljek, 1. novembra, poklonil spominu padlim za svobodo in žrtvam nasilja s polaganjem vencev v Rižarni v Trstu in na nagrobnem spomeniku padlim partizanom na goriškem pokopališču. Predsednica sveta slov. organizacij Marija Ferletič se je tudi z delegacijo Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta spomnila vseh pokojnih slovenskih umetnikov s položitvijo cvetja na grob pokojnega slovenskega skladatelja Ubalda Vrabca.

Trije spomeniki v Tolminu

V tolminski občini so odkrili tri spomenike. Prvi doprski kip so postavili pisatelju Ivanu Preglju. To po vsej pravici, saj je Ivan Pregelj tolminski pisec, ki je snov za svoja dela črpal predvsem iz preteklosti Tolminske. Naj omenimo le njegove Tolmince, v katerih opisuje upor tolminskih kmetov, ki so bili obglavljeni na Travniku in so jim pred dobrim letom postavili spominsko ploščo.

Kip so postavili ob 110-letnici Pregljevega rojstva. Ob stoletnici so namreč šli mimo njega, ker tedanji oblasti Pregelj kot pisatelj ni bil pogodu zaradi svojega odkritega krščanstva, ki se kaže v njegovih spisih, in zaradi odkritega nasprotovanja komunistični diktaturi. Spadal je torej med »zamolčane« pisatelje.

Drug spomenik je tisti Simona Gregorčiča. Ta spomenik je bil do nedavna na dvorišču tolminske vojašnice. Sedaj so ga prenesli na ulico, ki nosi ime po njem.

Tretji kip je pa Dantejev. Tega je

Nove in nove potrebe...

(nadaljevanje s 1. str.)

vilno finančno ministrstvo o davčnih prijavah lani. Črno na belem je prišlo na dan, da tri četrtine davčnih dohodkov dobiva država od delavcev in uslužbencev, ki so v rednem delovnem razmerju in se jim davki na osebne dohodke odtržejo že ob izplačilu mesečne plače. Samostojni delavci, od kmečkih veleposestnikov do obrtnikov, od trgovcev do prostih poklicev, od podjetnikov do magnatov, zaslužijo v povprečju manj kot njihovi uslužbenci in seveda plačajo v sorazmerju manjši davek. Ta razlika je zelo občutna, tako da si človek mora zastaviti vprašanje, kako se le preživljajo. Kako potem lahko kupujejo luksuzne avtomobile, draga stanovanja, dragulje, umetniške predmete ali si privoščijo draga potovanja, je drugo vprašanje. To je seveda povprečje, ni pravilo, obstajajo tudi izjeme, pri katerih je stanje zares takšno, toda v povprečju država izgubi letno od 150 tisoč do 250 tisoč milijard lir. Nobena uprava s takim davčnim sistemom in s tako nesposobnim državnim aparatom ne more preživeti. Spremembe so torej nujne in jih ne more pogojevati nobena volilna računica.

Zasedanje evropskih manjšinskih strank v Veliki Britaniji

V torek, 19. oktobra, se je v Cardiffu, prestolnici britanske dežele Wales, zaključilo dvodnevno zasedanje Evropske svobodne zveze - Alliance Libre Europeenne, ki povezuje manjšinske stranke in avtonomistična gibanja v državah Evropske gospodarske skupnosti. Zveza ima navadno jesensko letno zasedanje, kjer zbrani predstavniki omenjenih političnih sil obravnavajo skupaj z evropsko parlamentarno skupino Mavrica pereče probleme, ki jih zadevajo. Zvezi že dve leti predseduje škotska poslanka Ewing, tajnik pa je Flamec Verheistraeten.

Iz Italije je bilo prisotno številno zastopstvo, ki so ga sestavljali predstavniki liste Federalizem (Union Valdotaïne in Slovenska skupnost), Sardijske akcijske stranke in Severne lige. Prisotni so bili evropski poslanec Melis za PSDAZ in oba evropska poslanca Lige, Moretti in Speroni, ter njen voditelj posl. Bossi. Slovensko skupnost je zastopal deželni podtajnik Andrej Bratuž. V splošni razpravi je predstavnik SSK predvsem opozoril na še nerešene probleme slovenske manjšine v Italiji in zlasti na vprašanje zaščitnega zakona, ki bo skoraj prišel pred parlament, tudi s strani rimske vlade. Pri tem je tudi apeliral na prisotne politične sile v Italiji, da zadevo podprejo v parlamentarni razpravi. Prav tako je Bratuž podprl prizadevanja republike Slovenije, ki je že vstopila v Evropski svet, na nadaljnji poti evropske integracije, saj s svojo demokratično politično ureditvijo povsem zadošča rekvizitom moderne parlamentarne države.

Kongres Evropske svobodne zveze je nadalje obravnaval pomembna notranja in organizacijska vprašanja. Politične perspektive manjšinske zveze silijo v neko reorganizacijo s trdnejšo osnovo na transnacionalni ravni. Prav tako je bilo veliko govora o skorajšnjih evropskih volitvah, ki bodo meseca junija 1994.

V soboto, 6. novembra, bo državni sekretar za Slovence izven Republike Slovenije obiskal Slovence v videmski pokrajini.

postavila italijanska oblast, pozneje so ga odstranili, sedaj je pa znova prišel na prejšnje mesto. Ker je pri Tolminu Dantejeva jama, naj bo še Dantejev spomenik.

Nove freske

V nedeljo, 31. oktobra, se je župnija sv. Andreja iz Ročinja odela v praznično oblačilo. Koprski škof msgr. Metod Pirih je namreč blagoslovil nove freske na stropu župnijske cerkve. Freske so delo uveljavljenega slikarja iz Ronk Rensa Moreua. Freske predstavljajo ribji lov na jezeru in pomnožitev kruha in rib. Prisoten je bil tudi avtor, ki je znan tudi med Slovenci. Zlasti rad slika Kras v jesenski odeji. Lani je svoja dela na temo Kras in prva svetovna vojna razstavljal v Doberdolu, ob prazniku farnega zavetnika sv. Martina. Javnosti je ostala v spominu tudi njegova golobica, ki je bila izbrana za simbol v pobudi za pomoč beguncem, ki je bila predstavljena pod geslom: Umetnost v duhu solidarnosti in miru.

V imenu zamejskih Slovencev je farni skupnosti čestitala tudi Marija Ferletič, ki je med drugim podčrtala važnost sodelovanja med narodi za gradnjo tistega miru, ki dovoljuje zagotovitev vsakdanjega in tudi večnega kruha.

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

O osebnih imenih bi lahko razpravljali še dalje, saj je problemov nič koliko. Kako naj se ravnamo, ko želimo poklicati koga kar s priimkom ali ga v pogovoru imenovati s priimkom. V šoli je pogosto tako.

Pravili bomo: Danes ni v šoli Tavčarja, če bomo mislili na fanta, danes ni v šoli Tavčarjeve, če bomo mislili na dekle. Pri priimku, ki se končuje na a, bo pa oblika Košute lahko veljala tako za fanta kot za dekle.

Ko se že pogovarjamo o osebah, bi bilo mogoče prav, ko bi obnovili nekaj pravil o vikanju. Osebe lahko nazivamo s ti in z vi. Ti je 2. oseba ednine, vi pa 2. oseba množine. Nujno je torej, da se glagolska oblika temu prilagaja. Vprašanje: »Kaj delaš (ti) in kaj delate (vi)?« je vsem jasno. Zaplete pa se, ko pridemo na pretekli ali prihodnji čas. Prijatelj bomo vprašali: »Kaj si delal?«, znanca ali

znanko pa: »Kaj ste delali (gospa ali gospod)?« V našem pogovornem jeziku se vikanje nekoliko razlikuje, saj pravimo, kaj ste delal oz. delala. To pogovorno obliko uporablja Boris Pahor v svojih literarnih delih, ker je v naši domači govorici vedno živa. Jasno pa nam mora biti, da je v knjižni rabi edino pravilno reči: »Kako ste potovali, gospa?« »Ste zelo utrujeni, gospod?« »Ste zelo utrujeni, gospa?«

Po teh pravilih se moramo ravnati. Zelo mučno je, ko vsiljuje kdo pogovorno obliko, v pogovoru, kjer je knjižni jezik edino na mestu.

Pa še nekaj spada sem. Pri pisanju imamo za nekatere besede že ustaljene okrajšane oblike: g. (gospod), ga. (gospa), gđč. (gospodična), dr. (doktor, doktorica), prof. (profesor, profesorica) itd. Prav je, da te okrajšave uporabljamo in si ne izmišljujemo drugih.

BESEDA BRALCEM

Prejeli smo pismo z podpisom Zvesti bralci Katoliškega glasa. Pisma ne objavimo, ker ni nihče osebno podpisan, kar je obvezno vsaj za uredništvo.

To pa ni prvič. Priporočamo bralcem, naj bodo lojalni do uredništva in navedejo svoj podpis.

Uredništvo

Gospod urednik!

Rada sledim rubriki »Naša govorica«. Bila je potrebna in je pravilno, da ste jo vključili v red prispevkov. Naša vsakdanja govorica postaja čedalje bolj revna in skorajda izginja. Kar nadaljujte. In čestitamo gospe, ki jo vodi.

Uživala sem ob prispevku o besedi »čao«. Kaj pa se vam zdi beseda vikend, ki je tako rabljena v Sloveniji? Slovenci sami smo odpravili kar dve svoji besedi: sobota in nedelja. In vključili smo mrzlo tujko...

Kaj pravite o tem?

(podpis)

Gospod urednik!

Pišem o tem, kar mi je že dolgo pri srcu, v korist našega tednika, da bo res slovensko glasilo. Ne mislim na vsebino, o kateri naj govorijo drugi.

Prvo so tujke. Nekateri mislijo, da se z njimi postavijo, drugi pa se jih hvalevredno ogibljujejo. Tam pozimi, menda v januarju, jih je bilo v malo več kot v enem stolpcu uvodnika preko 70. Dopisnik naj ne rabi tujih besed, razen že neizogibno udomačenih. Naš jezik ni mrtev. Za vsako novost v književnosti in govorenju je mogoče napraviti primeren izraz morda celo iz sorodnih slovenskih jezikov. (Oče slovenske slovnice pok. dr. A. Breznik je kot razrednik pred maturo nenehno priporočal, naj ne rabimo tujk, marveč naj se zatekamo vedno k materinščini. Nekoč nam je prečital tri vrste povesti neke priznane hrvatske pisateljice. V teh treh vrsticah je bilo celih pet nepotrebnih in skoro nerazumljivih tujk. Obsodil je tako pisanje in potočil pri tem solzo...). Priporočajte torej vsem dopisnikom, naj rabijo vedno in povsod materinščino, da ne postanemo »podlaga tujčevi peti« še bolj, kot smo že.

Druga zadeva se tiče stavcev in preglednikov. Besede moramo pretrgovati po določenem pravilu tako, da se naslednja vrstica začne s črkami kakšne druge besede, ali pa vsaj ne pustimo ob koncu gorenje vrste l in postavimo v naslednjo vrsto j. L in j morata biti skupaj, n.pr. zem-lja, človekoljub-je; pa tudi pred-vsem, izgub-ljen, ta-krat itd. Prejšnja leta teh napak ni bilo. Star sem, a nikoli nisem našel v knjigah napačne ločitve, kot jo zdaj opazujem v KG. Ako danes tega pravila ne upoštevajo, ne zaslužijo pohvale. Stavec in preglednik morata dobro poznati slovensko slovnico, da ne bo tega nereda, ki znači lahkomišelnost. Moč slovenščine je nadalje v glagolu bolj kot v samostalniku. Zgled nam je n.pr. Pregelj v svojih tolminskih povestih. Toda glagol mora biti prav postavljen. Napak je pisati: Vrhu klanca, ker je bil truden, je sedel.

Tretja zadeva: Česar ne vem, ne smem pisati v Glas. Upoštevati moram, kaj in o kom pišem. KG objavlja življenjepise znanih in malokomu znanih oseb, navadno v notranjosti lista. Vse prav in čast, komur čast! Toda brez pristranosti! Brali smo o »visoki« sedemdesetletnici, o »izredni osemdesetletnici«, za devetdesetletnika pa niso našli pri-

merne označbe in so celo potvorili skoro vse podatke iz njegovega življenja, novico pa je KG zapisal na zadnji, osmi strani v tretjem stolpcu prav pred obvestili. In še: služil da je v neki vasi, katere imena ni v nobenem zemljevidu, zraven popolnoma napačnih dob, v katerih je dotični služil. Vsega je bilo 21 vrstic o devetdesetih letih duhovnika. Več ni zaslužil! Pisec ni bral Mohorjevega Leksikona? Potem je res doma iz Oromlja, menda na Luni.

Zorn Mirko

Veseli nas, da redno spremljate pisanje našega tednika in da sta vam pri srcu lepota in pristnost naše materinščine. Strinjamo se z Vami, da je raba tujk povsem odvečna, če svoje misli lahko ubesedimo s slovenskim izrazom.

Glede deljenja besed pa se pri Katoliškem glasu sklicujemo na Slovenski pravopis iz leta 1990, ki med drugim pravi takole: »... Soglasniški sklop med dvema samoglasnikoma, ki je izgovorljiv tudi na začetku besede, lahko prenašamo v naslednjo vrstico v celoti ali pa le njegov del: ... po-lje ali pol-je, so-ljo ali sol-jo, ko-nja ali kon-ja...« (SP1990, str. 71).

V svojem pismu nadalje pravite, da je moč slovenščine v glagolu. Nedvomno je tako, vendar kaj naj stori preglednik z dopisom, ki te značilnosti slovenskega jezika ne upošteva. Ali naj povsem predela prispevek, tako da se pisec v njem ne bo več razpoznal?

Glede tretje zadeve pa bomo bolj pazljivo.

Spoštovano uredništvo!

Verni ljudje moramo ob teh dneh moliti za vse mrtve, brez razlik, za vse padle: za naše ljudi, za fašiste, za naciste, za vse. Smrt izenači vse in vsi so potrebni božjega usmiljenja. Priti moramo vsi do te odprtosti.

Zadnje čase se postavljajo po Sloveniji novi spomeniki, plošče ali obeležja. Prav ti spomeniki so najbolj žalostni. Gre za žrtve, ki so padle po krivdi slovenskih skrajnežev, slovenskih boljšečev. Tako imamo žrtve fašizma, nacizma in domačega komunizma. Kakor prvi in drugi, tudi tretji tega nočejo priznati. Pa se upajo govoriti o spravi. Kako bo sprava, če nočejo priznati, da so sami krivi teh smrti!

Slovenski komunisti so ubili naše može in dekleta, žene in otroke, ubili so naše duhovnike. Torej tista rdeča zvezda je krvava tudi od krvi naših slovenskih ljudi.

Nočejo priznati in nočejo, da se postavljajo ti spomeniki. Gorje nam, če bi se ne spomnili vseh žrtev! Moramo mimo užaljenosti naših boljšečev, ki so bili prav tako zločinci, kakor so bili fašisti in nacisti, le z večjo odgovornostjo, ker so ubili svoje ljudi, ki niso mislili kakor oni.

n.l.

Katoliški glas bomo izboljšali tudi s Tvojo pomočjo!

Poklon žrtvam v Gonarsu

Govor dr. Andreja Bratuža (desno) ob spomeniku v Gonarsu. V ozadju štandreski pevci

Letos v septembru je minilo 50 let, odkar so po 8. septembru 1943 razpustili taborišče v Gonarsu in so se interniranci lahko vrnili na svoje domove, tisti vsaj, ki so ostali živi, kajti na gonarskem pokopališču so pokopali 453 oseb, povečini ženske in otroke. Zato je bilo povsem na mestu, da je ZSKP pripravila spominski obisk v cerkvi in na pokopališču v Gonarsu. V cerkvi je bila sv. maša, pri kateri je pel štandreski cerkveni pevski zbor pod vodstvom mlade dirigentke Ticijane Zavadlav. Maševal je dr. K. Humar, ki se je v homiliji spomnil na september 1943, ko so se skozi Opatje selo in čez Kras vlekli utrujene in onemogle skupine internirancev naprej proti Sloveniji in Čabri, saj so v Gonarsu bili internirani tako Slovenci kot Hrvatje

iz Čabra v Liki. Ti slednji so bili posebno onemogli, ker niso imeli nikogar, ki bi jim pošiljal kako pomoč, saj so bile njihove vasi vse požgane in ljudje odpeljani.

Po maši so vsi krenili na pokopališče, kjer je bila kratka molitev za vse pokojne in kjer so pred spomenikom položili venec cvetja. Fanika Klanjšček je prebrala nekaj sonetov pesnika Franceta Balantiča, ki so nastali prav v Gonarsu, kjer je bil interniran, prof. Andrej Bratuž pa je imel spominski nagovor, v katerem se je dotaknil tudi nekaj sodobnih vprašanj.

Svečanosti so se udeležili tudi številni Tržačani, dočim Goričanov z izjemo Štandrežcev ni bilo veliko. Vreme pa je bilo izredno lepo.

V Gonarsu so pred mesecem dni imeli še izredno spominsko slavnost, ko so na občini predstavili knjigo *Oltre il filo* (Onkraj žice). Napisala jo je Nadja Pahov Verri. V njej opisuje ravno gonarsko taborišče in prinaša številna pričevanja. Ob tisti priložnosti so bile združene Cerkev in civilne oblasti. V cerkvi je bila somaševana maša domačega župnika in župnika z Vrhniko, na županstvu pa so bili prav tako združeni zastopniki civilnih oblasti obeh občin in še drugi. O knjigi bomo še poročali v upanju, da jo bodo predstavili tudi v Gorici.

Na Goriškem počastili vojne žrtve

V nedeljo, 31. oktobra, in 1. novembra so se na Goriškem odvijale številne komemoracije, na katerih so se naša društva in organizacije spomnili in počastili žrtve nasilja zadnje vojne.

V vseh slovenskih občinah in krajih, od Brd do Krasa, so bile ob obeležjih, spomenikih in na pokopališčih svečanosti s polaganjem vencev, molitvami, recitacijami, govori in

petjem. Zveza slovenske katoliške prosvete se je spomnila vojnih žrtv v Gonarsu ob 50-letnici zaprtja tamkajšnjega taborišča.

Delegacija Sveta slovenskih organizacij pa je položila venec na goriškem pokopališču, kjer so člani goriškega društva obiskali in pomolili na grobovih zaslužnih kulturnih delavcev.

Štandreški skavti in mladinski zbor ob plošči na župnijski dvorani. Počastitev vojnih žrtv z verzi Ljubke Šorli

Doberdob brez javnih prevozov

Kje so vzroki, da je medobčinski konzorcij za prevoze C.I.S.P. od 15.9.1993 tako strogo postopal in ukinil skoraj vse avtobusne povezave med Doberdobom in Laškim? Gospod župan je na občinski seji dne 30.6.93 predlagal izstop in torej razpustitev konzorcija C.I.S.P., kjer so vključene vse občine iz tržiškega območja, češ da se bodo javni prevozi uredili z ustanovitvijo novega pokrajinskega podjetja. V občinskem svetu smo imeli svoje pomisleke in zato sem svetoval, naj se raje prej zagotovi nemoteno delovanje novega podjetja in šele nato glasuje za izstop iz podjetja C.I.S.P..

Sicer se je tokrat govorilo, da ne bo nastop novega podjetja na jesen na noben način prikrajšal vozniške potrebe občanov in v tem smislu je tudi potekal pogovor z ravnateljem APT. Govorilo se je celo, naj bi bili ti prevozi brezplačni in da bi stopili v veljavo z mesecem septembrom. Kaj se je torej zgodilo? Ravno nasprotno.

APT ne zagotavlja povezav s Tržičem in njegovim območjem. C.I.S.P. pa je pretrgal skoraj vse dnevne povezave.

Deželna prevozna politika pa se je med tem časom nekoliko spremenila, ker se je deželna uprava odločila za ustanovitev deželnega prevoznikovega podjetja. Problemi doberdobskih občanov pa so ostali nerešeni, ker občina ostaja brez dnevnih povezav s Tržičem in okolico razen onih jutranjih ob 7.15 in 8.05.

C.I.S.P. je sicer pripravljen vzpostaviti dnevno zvezo, ali kaj, ko je občinski svet izglasoval razpustitev konzorcija.

Je občinski svet pripravljen prelicati svoj sklep in s tem priskočiti na pomoč ostarelim in potrebnim občanom? *Občinski svetovalec SSK*

Milko Visintin

Slovenska koncertna sezona pred vrati

Kljub različnim težavam, ki tarejo naše zamejske kulturne ustanove, se je odbor Slovenskega Centra za glasbeno vzgojo in Glasbene matice v Gorici odločil, da ponudi v letošnji sezoni svojemu občinstvu vrsto petih koncertov. Prvi koncert je že pred vrati, in sicer v nedeljo, 7. nov., ko bo Akademski pevski zbor Tone Tomsič iz Ljubljane pel v štandreski cerkvi. Na sporedu so dela v glavnem slovenskih skladateljev. Ta priznani ljubljanski zbor vodi sedaj tržiški rojak, dirigent Stojan Kuret.

Ostala srečanja z glasbo bodo v decembru (organist Hubert Bergant), januarju (pianist Sijavuš Gadžijev), marcu (duo Chiangetti-Marcossi) in aprilu (stolni zbor in orkester iz Limburga).

Dokaj pisan spored, ki bo, upajmo, tudi v letošnji sezoni združil in povezal vse, ki znajo prisluhniti glasbeni govoric.

Novi časopis

V kleti gradu na Dobrovem so predstavili novi štirinajstdnevnik »Oko«. Prva številka je izšla 21. oktobra. List bo poročal o dogajanju na severnem Primorskem, zlasti na Goriškem, tako na slovenski kot na italijanski strani meje. V ta namen so ustanovili tudi novo podjetje z imenom »Oko«. Direktor je Branko Dolenc, glavni urednik časopisa Dominik Soban, odgovorna urednica pa Urška Testen.

Breščakovi v Katoliški knjigarni

V petek, 5. novembra, bo v Katoliški knjigarni posebno zanimiv večer. V Gorico se s svojimi deli vračajo ustvarjalci družine Breščak. To sta avtor pesniške zbirke *Naša pravda* Stanko Breščak in Iva Breščak, ki je dala svojemu izboru novel naslov *Ogenj*. O njenem literarnem delu bo spregovoril prof. Albin Sirk.

Na stenah galerije pa bodo ta večer prvič visele slike tretje umetnice družine Breščak, slikarke Tee. Kritično presojo bo podal Jožko Vetrh. Razstava bo odprta po urniku knjigarne do 15. novembra.

Vsem prisotnim se obeta torej res zanimiv, svojevrstno bogat večer! Toplo vabljeni!

Pričetek ob 18. uri.

Vladimir Nanut predsednik Friulie

Deželni odbor Furlanije-Julijske krajine je na priporočilo odbornika za industrijo Ezia Sedrana imenoval slovenskega ekonomista iz Gorice prof. Vladimira Nanuta za novega predsednika deželne finančne družbe Friulia. Prof. Nanut poučuje na tržiški univerzi in je ravnatelj znanstvenega oddelka ustanove MIB. Že v preteklosti pa je bil podpredsednik Friulie in član upravnega odbora Friulie-Lis.

Deželna odbornica za kulturo A. Guerra v Kulturnem domu

Deželna odbornica za kulturo Alessandra Guerra je prejšnji petek obiskala goriški Kulturni dom. Deželno predstavnico sta ob tej priložnosti sprejela predsednica Nada Komjanc in ravnatelj Igor Komel, ki sta jo v plodnem in prijateljskem razgovoru seznanila z dejavnostjo tako na kulturnem kot telesnokulturnem področju, ki se odvija v omenjenem prostoru. V pogovoru so posebno pozornost namenili poteku obnovitvenih del, zaradi katerih je uporaba doma okrnjena že drugo leto.

Abonmajska sezona SSG v Gorici

Slovensko stalno gledališče (SSG) iz Trsta se letos predstavlja na Goriškem s še posebej bogatim repertoarjem abonmajске sezone 1993/94, saj zajema osem predstav, od katerih šest v produkciji SSG ter dve gostovanji (Ljubljana-Kranj).

Na Goriškem je v tem času v teku abonmajska kampanija SSG, saj bodo predstave, kot je že večletna tradicija, v Gorici enkrat mesečno po napovedanem razporedu.

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ«

V soboto, 13. novembra 1993, ob 20. uri, v veliki dvorani župnijskega doma »Anton Gregorčič« v Štandrežu predstavitev knjige

Iz kmečkih korenin sem pognal

Pričevanja o preteklosti

Publikacijo, ki jo je izdalo prosvetno društvo »Štandrež«, bo predstavila prof. Lučana Budal, ki je knjigo uredila.

Po predstavitvi bo v spodnjih prostorih župnijskega doma odprtje razstave

Starega štandreškega kmečkega orodja

Sodelujeta štandreški mešani in mladinski zbor pod vodstvom Ticijane Zavadlav in Kristine Marušič.

Prva predstava letošnjega abonmaja Operacija Timava tržaškega avtorja Alojza Rebule bo na sporedu v ponedeljek, 8. (RED A) oz. torek, 9. (RED B) novembra, v dvorani Katoliškega doma v Gorici (drevored XX. septembra 85), s pričetkom ob 20.30.

Vpisovanje abonmentov je že v polnem teku v uradu Kulturnega doma v Gorici (Italija) - ulica I. Brass, 20 - tel. 0481/33288, vsak dan od 11. do 13. ure in od 16. do 18. ure. Ob sobotah od 10. do 12. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1993-94

Alojz Rebula

Operacija Timava

Krstna uprizoritev, režija Mario Uršič

V ponedeljek, 8. novembra, ob 20.30

ABONMA RED A

v torek, 9. novembra, ob 20.30

ABONMA RED B

v Katoliškem domu v Gorici

Ponovitve v Kulturnem domu v Trstu:

v sredo, 10. novembra, ob 16. uri

ABONMA RED G

v četrtek, 11. novembra, ob 15. uri

ABONMA RED H

ob 20.30

ABONMA RED I

S.K.D. »Hrast«

proslavlja 25 - letnico delovanja v petek, 12.11.1993, ob 20.30 s

CELOVEČERNIM KONCERTOM MePZ »HRAST«

OBVESTILA

V soboto, 6. novembra, bo ob 20.30 v goriški stolnici Koncert... iz oglejskih kodeksov. Orkester Shola Aquilejensis bo dirigiral C. Zinutti, zbor G.B. Caddotti bo vodil G. Pressacco. Koncert sta pripravila Centro Studium iz Gorice ter goriška pokrajina.

Izšla je *Pratika 1994*. Dobite jo lahko v Katoliški knjigarni po 8.000 lir.

ACM Gorica sporoča, da bo sv. maša za krščansko edinost v pon., 8.11., ob 16.30 v Zavodu sv. Družine. Spomnili se bomo vseh pokojnih članov ACM.

MePZ Podgora bo v soboto nastopil na prazniku kostanja, ki ga organizira podgorska konzulta. Praznik bo v stavbi bivše OŠ v Podgori. Začetek ob 20.00.

V nedeljo, 7. nov., se bo zbor v jutranjih urah poklonil Ubaldu Vrabcu ter obiskal njegov grob v Rodiku.

Popoldne ob 17.30 bo zbor Akord nastopil v kraju Roveredo in Piano na reviji, ki jo organizira pevsko društvo Gialuth.

Zadnja priložnost za Trst

Potem ko so ali smo mnogi že napol obupali nad možnostjo, da bi se Trst končno poslovil od raznih mitov preteklosti, se je letos ob priložnosti izrednih občinskih volitev po novem večinskem volilnem sistemu, ki naravnost sili ljudi k povezovanju in sodelovanju, le nekaj premaknilo, kar daje vsaj upanje v plodonosen razvoj preokreta v duhu časa, novih razmer in geopolitične stvarnosti mesta.

Znaki teh novih premikov so naslednji:

1. Nasproti municipalistični zaprtosti na nacionalističnih osnovah gibanja Liste za Trst in skrajne desnice, ki ne priznavata nove politične stvarnosti in s tem tudi novih gospodarskih perspektiv v povezavi in sodelovanju z neposrednimi sosedji (Sloveniji in Hrvaško) in prikazujejo tukajšnjo avtohtono slovensko majšino kot nevarnost za ohranitev italijanstva Trsta, se je osnovala široka koalicija zmernih političnih sil in drugih plasti civilne družbe pod geslom »Zavezništvo za Trst«, ki podpira županskega kandi-

data podjetnika Riccarda Illyja. Ta kandidatura je pravo nasprotje kandidatu Liste za Trst, misovcev in disidentske skupine demokristjanov Staffieriju.

2. Da so se temu Zavezništvu za Trst pridružile skoro vse slovenske politične komponente razen komunistične, ki zaenkrat nastopa sama brez vsakršne povezave. Do pristopa pretežnega dela Slovencev k tej volilni koaliciji je prišlo na osnovi njenih sprejemljivih programskih izhodišč tudi do vprašanja odnosov med Slovenci in Italijani. Lahko rečemo, da so Slovenci to priložnost ali izziv sprejeli.

3. Da je v tržaški Krščanski demokraciji končno prišlo do odhoda iz nje tistih njenih predstavnikov, ki so s svojo nacionalistično nastojenostjo desetletja pogojevali celotno stranko v odnosu do Slovencev. Zadnji takšen primer je bil odločen veto omenjenih krogov, da bi deželno vodstvo stranke s tehnično povezavo omogočilo izvolitev predstavnika Slovenske skupnosti na junijskih deželnih volitvah. **a.t.**

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu razpisuje letos svojo sedmo študijsko štipendijo iz sklada »Mihael Flajban«. Štipendija bo znašala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno študijsko dobo, v kolikor bo lastnik zadoštil pogojem pravilnika. Štipendija je namenjena slovenskim zamejskim visokošolcem, ki se bodo vpisali na tržaško ali videmsko univerzo v akademskem letu 1993/94.

Za podrobnejša pojasnila o pravilniku naj se zainteresirani javijo na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ulica Machiavelli 22, 2. nadstropje, telefon 631203, ob sredah od 16. do 18. ure.

Rok zapade 30. novembra 1993.

Kamenčki

V Primorskem dnevniku je bila v nedeljo, 31. oktobra, objavljena na prvi strani barvna fotografija z didaskalijo: »Delegacija iz Slovenije je včeraj skupno s predstavniki SKGZ položila vence bazoviškim junakom na pokopališču pri Sv. Ani in pred druga obeležja v Trstu.« Na sliki smo spoznali generalnega konzula republike Slovenije g. Jožeta Šušmelja in nekatere predstavnike SKGZ. Ob tem samo nekaj vprašanj: Se je kaj spremenilo v Sloveniji? Kakšni so odnosi med slovenskim konzulatom v Trstu in eno izmed obeh krovnih organizacij Slovencev v zamejstvu? So taki, kot so bili pred demokratizacijo?

* * *

»Slovenska DSL je izbrala nove in mlade obraze« za volitve na Tržaškem. Tako piše v istem Primorskem dnevniku z dne 31. oktobra. Tako smo izvedeli, da obstaja poleg italijanske stranke DSL tudi slovenska. Morda pa je poleg Slovenske skupnosti in »slovenske DSL« še več »slovenskih« strank: »slovenska« SKP, ki kandidira celo slovenskega župana v Trstu, »slovenska« Lega Nord, ki v Nabrežini kandidira za župana neznanega Slovence... Slovenci nismo samo državotvorni, smo tudi tvorci »slovenskih« strank.

Glasbena matica se je odpovedala svoji koncertni sezoni

Namesto napovedane koncertne sezone se je vodstvo Glasbene matice odločilo za t.i. »solidarnostno sezono«. Spricho hudih finančnih težav naše največje glasbene šole se je upravni odbor odločil, da letošnje koncertne abonmajske sezone ne bo. Spomnimo se, da osebe GM že tri mesece ne prejema plače. V pripravi je tako alternativna sezona, na kateri naj bi nastopili domači izvajalci in tudi drugi glasbeniki, ki bi bili pripravljene nastopiti brezplačno. S tem dejanjem hoče vodstvo šole opozoriti širšo javnost na nevzdržno stanje, v katerem je GM.

Splošna stavka

Kot drugod po Italiji, je tudi v Trstu bila v četrtek, 28. oktobra, splošna stavka za obrambo delovnih mest. Z razliko od drugih italijanskih mest so v Trstu stavkali cel dan. Kot znano, so drugod stavkali le štiri ure. Sindikalne manifestacije na Velikem trgu v Trstu se je udeležilo 12.000 oseb. Glavni govornik je bil Cesare Damiano iz vsedržavnega vodstva kovinarskega sindikata Fiom-Cgil. Spregovorila sta tudi Luciano Kacovic (Cisl) in Adele Pino (Uil).

Med tržaškimi Slovenci pa je globoko odjeknila vest, da je na manifestaciji ponovno zmanjkala slovenska beseda. Slovenski transparent Sindikata slovenske šole namreč ni mogel odtehtati vrzeli, ki jo je povzročilo pomanjkanje slovenskega govornika. In to kljub temu, da je bilo na manifestaciji prisotnih mnogo Slovencev in da je slovenski element v dolgih desetletjih dal tržaškemu sindikalnemu gibanju neizbrisani pečat.

Župnija in cerkev Presvete Trojice na Katinari

Pred kratkim je izšla drobna, a vsebinsko in oblikovno bogata knjižica, posvečena župniji in cerkvi Presvete Trojice na Katinari.

Prvi del knjižice je napisal Jožko Gerdol. Najprej opiše kraj in okolico, nato cerkveno stavbo, meje župnije ter kurate in župnike od začetka do danes in končno posveti več strani najpomembnejšim dogodkom iz župnijske kronike. Opisovanje je jezikovno skrbno in tekoče ter vedno zanimivo ne le za domačine, ampak tudi za druge bralce. Med besedilom je več fotografij iz polpreteklega doba.

Drugi del knjižice pa je posvečen umetniško izredno pomembnim stenskim slikam Toneta Kralja v tamkajšnji cerkvi. Umetnik je cerkev poslikal leta 1931 po naročilu tedanjega župnika. Načrte za poslikavo cerkve je Tone Kralj dostavil škofiji in nekaj slik, ki niso bile odobrene, je bilo pozneje razstavljenih na beneškem Bienalu. V knjižici pa lahko občudujemo barvne reprodukcije Presvete Trojice na glavnem oltarju, vseh 14 slik križevega pota in štirih evangelistov na stropu. Vsi posnetki so delo Jožka Gerdola, razen posnetka presvete Trojice, ki ga je izdelal Foto Sandri. Za ta del knjižice, ki obsega tudi zapis o slikarju, je poskrbel Ondina Pečar.

Knjižica je izšla v slovenskem in italijanskem besedilu. Uvodne besede je napisal sedanji župnik Anton Žužek. Delo je izšlo v seriji Sakralnih spomenikov Primorske, ki jo ureja Marijan Breclj. (mab)

Podelitev nagrad Šport in šola

Prav na svetovni dan varčevanja je bila v prostorih openske hranilnice svečana podelitev nagrad Šport in šola. Tretje leto zaporedoma podeljujejo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji in slovenski bančni zavodi v našem zamejstvu priznanja in denarne nagrade goriškimi in tržaškimi dijakom, ki so šolsko leto izdelali z odliko in ki so hkrati dosegli vrhunske rezultate na športnem področju. Podčrtati gre simbolično dejanje podelitve nagrad, ki ima globoko moralno vrednost. Je priznanje za marljivost, za zrel pristop, za odpovedi in žrtve dijakov v šoli in v športu.

ZSSDI in bančni zavodi skušajo s konkretnim dejanjem utemeljevati vrednost znanja in športne kulture, ki je velike važnosti posebno v današnjih časih, ko so civilne in moralne vrednote v krizi. Naj poimensko citiramo te izjemne dijake, ki so naš ponos in upanje: Jan Bednarik, Miroslov Chert, Ivo Emili, Paola Gregori, Tjaša Gruden, Matjaž Klemše, Pavel Križman, Marta Mamolo, Federico Pellegrin, Maura Pernarčič, Tanja Pitacco, Aleš in Borut Plesničar, Lara Posega, Igor Povše in Tjaša Švara. 16 imen, 16 mladih ljudi, ki predstavljajo tudi za nas odrasle utemeljen ponos in razloge za optimizem.

Nagrajenim dijakom so spregovorili Pavel Milič v imenu bančnih zavodov, pokrajinski predsednik ZSSDI Livio Valenčič in prof. Franko Drasič. Slovesnosti je prisostvovalo res veliko število staršev, profesorjev in ravnateljev ter športnih delavcev s Tržaškega in Goriškega.

Isti večer je bil predstavljen tudi novi šolski dnevnik, ki ga je oblikoval Walter Grudina s finančno pomočjo bančnih zavodov.

Novo vodstvo ZSKD

V petek, 29. oktobra, je v Saležu glavni odbor Zveze slovenskih kulturnih društev izvolil novo deželno vodstvo te množične kulturne organizacije Slovencev v Italiji. Za predsednika je bil potrjen Ace Mermolja. Novo vodstvo je po številu članov manj obsežno kot v preteklosti, kar bi moralo pripomoči k agilnejšemu delovanju organizacije. V pretres so vzeli tudi druge probleme in spremembe.

Samo Kokorovec svetovni prvak

Na svetovnem prvenstvu v Bordeauxu je kotalkar openskega Poleta Samo Kokorovec postal svetovni prvak v kombinaciji. V obveznih likih je Kokorovec osvojil bron, v prostem programu 4., v kratkem programu pa 5. mesto. To je ponoven uspeh slovenskega zamejskega kotalkarja, ki se žal namerava posloviti od aktivnega kotalkanja.

Obnovitvena dela na sedežu Slovenske prosvete

V polnem teku so obnovitvena dela na sedežu Slovenske prosvete v ul. Donizetti, 3 v Trstu. Prostor, kjer deluje vrsta slovenskih katoliških organizacij na Tržaškem, od Slovenske prosvete do Mladike pa do Zveze cerkvenih pevskih zborov in Slovenske Vincencijeve konference, potre-

bujajo novo električno in svetlobno napeljavo, nov pod in še marsikaj drugega. Dela potekajo pretežno v prostorih v 1. nadstropju, zato je tudi Peterlinova dvorana neuporabna, kar je tudi razlog, da je običajni ponedeljki večer Društva slovenskih izobražencev, ki bi se moral odvijati 25. t.m., odpadel. Tudi poduredništvo Katoliškega glasa se je moralo iz prvega začasnega preseliti v drugo nadstropje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Evald Flisar

Kaj pa Leonardo?

Gostovanje MGL, režija Dušan Mlakar

V petek, 5. novembra, ob 20.30
ABONMA RED A, D IN F
v soboto, 6. novembra, ob 20.30
ABONMA RED B in E
v nedeljo, 7. novembra, ob 16.00
ABONMA RED C

OBVESTILA

P.D. Mačkolje vabi v nedeljo, 7.11.1993, ob 16.30, v srenjski kiši v Mačkoljah, na ogled Goldonjeve komedije Sluga dveh gospodov v izvedbi dramske skupine P.D. Štandrež.

V petek, 12. novembra, se s predavanjem dr. Emidija Susiča Človek in družba začne tečaj družbenih ved. Začetek ob 19.30 v ulici Donizetti, 3 v Trstu.

Aljoša Žerjal bo predvajal svoje filme v Domu Jakoba Ukmarja v sredo, 10. novembra, ob 20.30.

Bazovica - Gledališka skupina Beseda uprizori v Bazovski cerkvi v nedeljo, 7. novembra, ob 17. uri, lepljenko Božji vitez na slovenski zemlji - zgodba o škofu A.M. Slomšku.

V Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. Bradesia, 27, bo v nedeljo, 7. novembra, ob 17. uri nastopil amaterski oder KD Igo Gruden iz Nabrežine s komedijo Arzen in stare čipke. Režija Maja Lapornik Pelikan. Vabljeni!

Pevski zbori Vesela pomlad z Opčin prirejajo ob svoji 15-letnici v nedeljo, 7. t.m., ob 18. uri, v evangeličansko-luteranski cerkvi na trgu Panfili v Trstu koncert deklishe pevske skupine Vesela pomlad, ki jo vodi Franc Pohajač. Izvajala bo dela Gallusa, Palestrine, Monteverdija, Vrabca, Merkuja, Florjanca in drugih avtorjev.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta obvešča svoje člane in prijatelje, da bo imelo mesečno mašo za edinost 8. novembra ob 17. uri v Marijinem domu v ulici Risorta. Pri sveti daritvi se bomo spominjali naših pokojnih članov, ekumenskih delavcev in dobrotnikov.

Gledali bomo tudi diapozitive z lanskega potovanja po Franciji. Videli bomo tudi kriptu s posmrtnimi ostanki sv. Bernarde Soubirou.

Praznik Matere božje zdravja bo letos v nedeljo, 21. novembra, ki je obenem nedelja Kristusa Kralja, zaključek cerkvenega leta.

Kot vedno, bo sv. maša ob 16. uri v cerkvi sv. Marije Velike. Pred praznikom bo sv. maša v četrtek, 18. t.m., ob 15.30 v okviru priprave na obhajanje dneva.

Berite tudi
katoliški GLAS

Komemoracija pri sv. Antonu na Griču Kobarid

Zelo hvalevredna navada italijanske vlade je, da poskrbi vsako leto za dostojno spominjanje padlih v prvi svetovni vojni pri vseh grobnicah, kjer počivajo njih telesni ostanke, čeprav niso vse v Italiji. To velja tudi za kostnico sv. Antona na Griču pri Kobaridu, kjer čaka vstajenje 7014 italijanskih vojakov.

Lansko leto se je tako spominjanje vršilo zelo slovesno v pričlo dveh škofov in nekaj duhovnikov. Sicer pa so se take komemoracije odvijale v bolj skromni obliki. Prihajalo je več manjših skupin posamič. Tako je navadno najprej prihajal g. konzul iz Kopra s predstavniki oblasti iz Tolmina in Ljubljane samo za polaganje vencev na grobove, najprej naše na pokopališču, nato na italijanske pri sv. Antonu. V cerkev so vstopali le predstavniki Italije za kratko molitev. Nato je prihajala večja skupina Združenja vojnih invalidov iz Tržiča (Monfalcone) skupaj z župani goriške pokrajine in v začetku s svojim duhovnikom. Msgr. Fabbro iz Gorice je na vse svete spremljal Združenje oficirjev iz Gorice.

Ker pa so postajale te skupine vse manjše zaradi odmiranja starejših članov, sta letos g. veleposlanec Luigi Solari (prejšnji konzul v Kopru) in novi italijanski konzul v Kopru, g. Esposito De Luca, organizirala te skupine, in še Združenje Alpinov iz Vidma in Pordenona, v eno večjo skupino, ki je to komemoracijo naredila v nedeljo, 24.10., točno na 76. letnico »poloma pri Kobaridu«. Slovesnost je spremljal večji zbor »italijanske manjšine« iz Firenc z zelo lepimi latinskimi, italijanskimi in furlanskimi pesmimi v spremljavi manjšega otroškega zbora in nekaj instrumentov. Sveti maši je prisostvoval tudi g. dr. Viktor Klanjšček, tolminski župan, s predsednikom Zdravkom Likarjem in g. Janežem ter predstavnikom Delavske zbornice iz Ljubljane, skupino predstavnic Rdečega križa in drugih civilnih in vojaških organizacij, katerim se je g. Solari na koncu maše lepo zahvalil.

Vse zbrane na tej komemoraciji pa je prevzemalo neko posebno vzdušje sočustvovanja s tisto ogromno množico 600.000 mož in fantov, ki so pred 76 leti v podobnem deževnem in meglenem vremenu doživljali grozo brezglavega bega in smrti, vse do reke Piave.

Na koncu pa še posebno presenečenje: odlični zbor (italijanski!) iz Pirana, ki ga sestavljajo skoraj sami Slovenci.

Kobariški muzej

V soboto, 23. okt. 1993, je svetovno znani Kobariški muzej doživel kar štiri pomembne novosti.

Dopolodne je bavarski zgodovinar Heinz von Lichem, ki nosi levji delež pri ustanovitvi in obogatitvi tega muzeja in je spisal že 150 knjig o prvi svetovni vojni, predstavil svojo novo knjigo »Monte Grappa 1917«. Knjiga ima to posebnost, da so pri njej sodelovali tudi italijanski avtorji. V knjigi obravnava predvsem bitko na Monte Grappa, ki jo ima za zaključek bitke pri Kobaridu.

Popoldne pa je bila daljša slovesnost, pri kateri je bilo navzočih še več imenitnih gostov, zaradi podelitve znamenite muzejske nagrade Sveta Evrope, ki so jo dodelili v

Strasburgu že meseca maja. Nagrada, ki je predstavljena v obliki svojevrstnega kipca deklice (delo španskega umetnika Miroja) je Kobariškemu muzeju izročil bavarski parlamentarec Günther Müller. V daljšem govoru je pojasnil, da se je nagrada začela podeljevati l. 1977 po zaslugi Riharda Hugarja, ki je s 14 sodelavci vsako leto presojal, kateri muzej v Evropi, posebno kateri manj znani muzej, nosi v sebi kakšno posebno važno sporočilo za določen kraj in čas. Kobariški muzej pa je imel prav v tem času in kraju v Evropi veliko sporočilo o miru, ki ga je prav Evropa danes tako potrebna. Za to sporočilo je parlamentarec Müller Günther zvedel prav po rojaku Heinzu von Lichemu.

Slovesnost je popestril Gregorčičev oktet, uvodni govor pa je imel tolminski župan Viktor Klanjšček v francoščini.

Tretji dogodek tega dne je bila otvoritev in predstavitev avstrijske sobe v pritličju tega muzeja, ki so jo pripravili študentje dunajske univerze na povabilo kustosa Nataše Nemec. Pri tem je spregovorila avstrijska veleposlanica v Ljubljani Jutta Stefan Bastl, ki je poudarila, da je Kobariški muzej pomemben za vso srednjo Evropo tudi za sedanji čas, kar je znamenje vedno boljših odnosov med Avstrijo in Slovenijo.

Četrty dogodek dneva je bila še daljša analiza prve svetovne vojne in predstavitev novega vodnika po Kobariškem muzeju, ki obsega 35 strani in je opremljen tudi s slikami iz muzeja ter z zemljevidom. Predstavila ga je Petra Svobljak, ki je pred leti izdala tudi brošuro o vojnih begunih iz teh krajev med prvo svetovno vojno.

Franc Rupnik

Opatje selo 1643 - 1993

V Opatjem selu na Krasu so slovesno proslavili 350-letnico domače duhovnije. V soboto, 23. okt., je PD Kras v župnijski cerkvi pripravilo koncert pevskega zbora iz okoliških krajev. Ob domačem moškem zboru so se zbrali še moški zbori iz Temnice in z Vogrskega, mešana zbor iz Vojsčice in Lipa-Šempas, cerkveni mešani zbori iz Kostanjevice, Mirna in Vogrskega ter Fantovski oktet Dornberk. Za zaključek kar dvehurnega programa je zapel še domači župnijski zbor, združeno z Lipo-Šempas. Sledila je še Marija skoz življenje, h kateri so bili povabljeni vsi navzoči pod vodstvom domačina Pavla Pahorja. Toliko pevk in pevcev se v opajski cerkvi še ni zbralo. Priložnostne pozdrave in nagovore so posredovali predstavnik prosvetnega društva Aleksander Zavadlav, domači župnik Vinko Lukan, predsednik krajevne skupnosti Martin Marušič in ob koncu še koprski generalni vikar Renato Podberšič. Program sta povezovala Neda in Uroš Marušič, dekleta v narodnih nošah pa so pevovodjem izročala zahvalne šopke. Nastopajočim zborom je bila podarjena tudi monografija Opatje selo skozi čas, ki jo je ob jubileju spisal domači župnik Vinko Lukan. Predstavnik Vogrskega pa je gostiteljem izročil umetniško oblikovano svečo v simbolno znamenje povezav obeh župnij.

Same priprave na praznovanje so trajale več mesecev in so bile temeljite. Jubilej je naznanjal že mogočni

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Knjižna zbirka za 1994

1. Koledar 1994
2. *Bruna Pertot Ko se vračajo delfini* novele
3. *Ivan Kobal Možje s Snowy-ja* Življenjske usode slovenskih priseljencev v Avstraliji
4. **PRIMORSKI SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON** 19. snopič (2. dodatni snopič)
5. **Iz zbirke NAŠE KORENINE:** *Dorica Makuc ALEKSANDRINKE* Življenjske zgodbe slovenskih deklet v Egiptu

slavolok pred cerkvijo, podobno je bila slavnostno okrašena tudi sama cerkev. V nedeljo se je slavje nadaljevalo z liturgičnim praznovanjem. Slovesnost je vodil generalni vikar g. Podberšič. Za skrbno pripravljen jubilej naj prejmejo naši prijatelji iz Opatjega sela pristrčne čestitke.

P.B.

Rodik

Župnija Rodik in cerkveni pevski zbor prirejata prvi letošnji izobraževalni večer s predavanjem »Arheološka raziskavanja v Rodiški Ajdovščini«.

V soboto, dne 6. nov., ob 19 uri, v župnišču Rodik predava prof. dr. Božidar Slapšak iz Arheološke fakultete v Ljubljani.

V veži župnišča bodo razstavljeni tudi nekateri najdeni predmeti letošnjih izkopavanj.

Izšel je slovenski prevod katekizma

Preteklo sredo so v nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani predstavili slovenski prevod Katekizma katoliške Cerkve.

Federico Fellini

Preteklo sredo so pokopali v Riminiju Federica Fellinija, ki ga štejemo za največjega italijanskega filmskega režiserja.

Užival je splošno spoštovanje in ugled, kar se je pokazalo med njegovo dolgo agonijo in pri pogrebu.

Kot človek in umetnik Fellini ni nikoli podlegel skušnjavam mode, temveč je ostal vedno svoboden človek.

V bistvu krščanska duša, je bil vedno pozoren in občutljiv za vrednote evangelija in molitve.

Zapustil je vrsto umotvorov, ki bodo njegova bogata zapuščina za vse človeštvo.

Umrli je prof. Janez Vodopivec

V Rimu je v petek, 29. oktobra, po daljšem bolehanju umrl prof. Janez Vodopivec. 40 let je poučeval na papeški univerzi Gregorijani. Rodil se je v Ljubljani leta 1917, njegovi starši so pa bili Primorci, njegov stric je bil tolminski dekan Vodopivec. Pogreb je bil v torek, 2. novembra, na pokopališču Prima Porta. Zaradi stiske s časom bomo o pokojnem profesorju poročali več v prihodnji številki.

ZAHVALA

Tiho, kakor je bilo tiho njeno življenje, je v Gospodu zaspala naša draga mama, nona in pranona

Klančič Gabrijela vd. Juren (80 let)

Pogreb je bil v sredo, 3. novembra, v pečanski cerkvi in na tamkajšnjem pokopališču.

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti in ki so v njen spomin darovali.

Peč, 4. novembra 1993

Žalujoči otroci z družinami

Izšel je

DAROVI

Peč. Za novi zvon: druž. Dominik Kovic in Mirjam Cijan 80.000; druž. Cijan Ciril 100.000; druž. Malič, 31 100.000; druž. Pahor-Cotič, 1 150.000; druž. Dottori, 1/d 300.000; Peric Andreina, Rupa 62/a 100.000; druž. Petean Angelo, 4/b 100.000; druž. Petean Adrijana, 4/b 50.000; Čevdek Ludvik 100.000; Malič Rudolf, 14/a 100.000; Cijan Ivan in Marjan, 8/b 150.000; Kovic Ivan, Podgora 25; Kovic Emil, 9 100.000; Kovic Marijo, 10 50.000; Bobič Darinka 100.000; Zotti Pierina z možem, Genova 150.000; druž. Lavrenčič Josip 50.000; Draga Malič 50.000; druž. Kovic Frančko, Sovodnje 100.000; druž. Stanzani 1000.000; druž. Semolič 50.000; Padoan Giovanni 50.000; Monti Aldo 50.000; Čevdek Danilo 150.000; Malič Jolanda 150.000; Petean Joško 50.000; Primožič Riccardo in Romino 100.000; Juren Ciril 100.000; Devetak Marjan 25.000; Pavletič Alojz 200.000; druž. Paravano-Čevdek 300.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N.N., Rupa 68.200; N.N., Peč 100.000; N.N., Peč 50.000 lir.

Za potresence v Indiji: Idario Fantin, Vrh 50.000 lir.

Za lačne po svetu: svojci ob drugi obli smrti Franke Ferletič-Černic 500.000 lir.

Vrh. Za cvetje: Zelka Cotič 15.000; Helka-nov nabiralnik in stojalo za dežnike.

Peč. Za cvetje: Berta Tomsič 5.000 lir.

Rupa. Za cerkev: R.D. 70.000 lir.

Gabrje. Za cerkev: Marjan Markežič 283.000 lir.

Za Katol. glas: prof. Janez Grum, ZDA 59.000 lir.

Za zbor M. Filej: ob srebrni poroki darujeta Vitko in Nada Čevdek 100.000 lir. Bog povrni vsem darovalcem.

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 7. do 13. novembra 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Deček Bomže v deželi Nuji«. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.15 Narodnozabavna glasba. 11.30 Filmi na ekranih. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Obzornik. 13.20 Glasba po željah. 15.00 Krajevne stvarnosti. 15.30 Šport in glasba. 17.00 Z naših prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: dr. Branko Agneletto. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. Johann Wolfgang Goethe: »Trpljenje mladega Wertherja«. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Mešani zbor Repentabor vodi Ivan Florjanc. 13.50 Orkestralna glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Profesor Ficko in gospod Packo«. 15.00 Panta rei. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Niti raj niti pekel - Amerika.

Torek: 8.10 Svojo poslednjo voljo pri zdravi in čisti pameti izrekam. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Moški zbor Fantje izpod Grmade vodi Ivo Kralj. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Pekel«.

Sreda: 8.10 Obzornik (ponovitev). 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Domenico Cimarosa: Il maestro di cappella - intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Dekliška pevska skupina Vesela pomlad z Opčin; vodi Franc Pohajč. 13.20 Na goriškemu valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Tiho tiho, davno davno.

Četrtek: 8.10 Tisoč let naših prednikov. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Stolni pevski zbor Štefan Kováč iz Kopra vodi Miran Bordon. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Kulturne diagonale: Iz filmskega sveta. 15.00 Slovenska lahka glasba. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Petek: 8.40 Potpuri. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. Paul Hindemith: »Slikar Matija« - simfonija. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cerkevni mešani zbor Mačkolje vodi Ignacij Duh. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 13.45 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Draga babica...«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.00 Male skrbi - veliko veselje. 10.10 Koncert v repentabski cerkvi. 12.00 »Ta rozajanski glas« - oddaja iz Režije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 »Ena se tebi je želja spolnila« 16.00 Odkritje Amerike. 16.25 Glasba za vse okuse. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Mala scena. Janez Povše: »Za plačilo ti prinašam slovo«.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina: Italija 50.000 inozemstvo 70.000 zračna pošta 95.000

Oglasi in osmrtnice: za vsak mm višine v širini enega stolpca 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

Član

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV